

tako osupnilo, da ko je hotel potem še nadaljevati govor, ni vedel več kaj povedati. Oglasil se je potem dr. pl. Schrey, ki pa je le nekoliko tega ponavljal, kar so tovariši njegovi že prej povedali.

Potem je dr. Poklukar svoj predlog na kratko, pa tehtno zagovarjal, rekši, da iz govorov Dežmanovih in drugih nasprotnikov je očitno postalo, da je treba skrbeti zato, da prvi že sprejeti predlog ne najde kake zapreke.

Poročevalec dr. Bleiweis dokazuje, kako previden je predlog dr. Poklukarja, provociran po govorih nasprotne stranke. Če pa baron Apfaltrern povdarja „eine neue Belastung des Landesfondes“ — pravi dalje — vprašam barona Apfaltrerna in njegove drugove: kako da „Landesfond“ niso nič „belastet“ videli, ko so za nemško gledišče votirali 3300 gold., Vesteneckovemu neslanemu žuganju pa, da po novih volitvah ne bode narodne večine več v deželnem zboru, odgovarja, da se volitve poslancev v prihodnji deželni zbor ne bodo, kakor volitve v kupčijsko zbornico, vršile — z beriči!

Pri konečnem glasovanju so po skoro 5 ur trajajočem boji obveljali vsi odsekovi predlogi s Poklukarjevim dodatkom vred. V 3. glasovanju so namreč glasovali za te predloge: grof Barbo, dr. Bleiweis, Grasselli, Horak, Kotnik, Kozler, Kramar, Kramarič, Lavrenčič, Murnik, Obreza, Pakiž, dr. Poklukar, Robič, Rudež, Tavčar, Toman in dr. Zarnik. — Nasprotno so glasovali: Braune, Dežman, vitez Gariboldi, vitez Kaltenegger, vitez Langer, grof Margheri, vitez Savinschegg, Schaffer, dr. pl. Schrey, baron Taufferer, grof Thurn, vitez Vesteneck in Zagorec.

Deželni zbor Goriški.

V 5. seji so se obravnale med drugimi unikrat omenjenimi še te le reči. Kmetijska družba Goriška je prosila, da bi se ustanovila deželna živinozdravniška šola v Gorici. Zbor je zavrnil to prošnjo. — Podpore so se dovolile Fr. Pečenko-tu (50 gold.), učencu živinozdravniške šole v Ljubljani; Andreju Bratuž-u, dijaku više šole kmetijske (100 gl.). — Šesta seja 20. aprila t. l. (ob 11. uri dopoldne). Na dnevnem redu: kmetijska šola. (Poroč. Del Torre.) Sprejet je ta-le predlog: Šola mora ostati skoz in skoz praktična in imeti eno vodstvo; deželni odbor naj skuša urediti za letos začasno to šolo po sedanjih pravilih; za prihodnjo sesijo pa naj podá temeljito poročilo o njej z določnimi nasveti. V ta namen naj dobro pretrese vse dotične spise in predloge, ki so v tej zadevi zboru ali odboru došli. — Deželni zalog kaže (v 14 rubrikah) več ko 106 gold. primanjkljaja, kateri se bode polnil z dokladami, in sicer: z 12% k neposrednim davkom; z 20% na vžitnino od vina in mesa in 1 gold. na vsak hektoliter potočenega piva. — Gledé kmetijske šole se je sklenilo tudi še to, da naj sl. odbor poskrbi, da se šola do leta 1878. prestavi v poslopje za-njo nakupljeno v Podturn, — če ne bo prizadevala ta preselitev prevelikih stroškov. Važen je — gledé na nekakošne razmere — sklep, da ima deželne kmetijske šole ravnateljstvo podati natančen račun o nekih predelkih zapopadenih v prevdarku dež. zaloge. Oj ti ljubeznjiva kmetijska šola! (Dal. prih.)

Deželni zbor Tržaški.

O tem deželnem zboru, v katerem vlada večina lahonska, ni o političnih zadevah nič družega poročati, kakor to, da ta večina, kjer in kedar le more, neumorno dela na to, da bi laško žrelo pogoltnilo vse, kar je slovenskega v Trstu in okolici njegovi — „ad majorem Italiae gloriam“. Starcu Hermetu je zato volilni red,

po katerem je okoličanom našim vendar še mogoče pa narodnjakov spraviti za poslance v zbor, hud trn v pëti, zato s svojatjo svojo kuje prenarredbo volilnega reda že več let, vendar mu dosihmal še ni obveljalo da bi bil volilni red, po njegovih željah predrugačen, dobil cesarjevo potrjenje. Kakor gorjé vam na Kranjskem, če bi nemčurji dobili večino v zboru, taka se godí nam Tržaškim Slovincem pod regimentom lahonskim. Bog pomozí!

Naši dopisi.

Iz Rusije 21. aprila. η. *) — „Quem Jupiter perdere vult, dementat“. Le-ta izrek je tako znan in tolikokrat se je vresničil, da se nam res bolj smešno, kakor čudno zdi to, kar se godí v Londonu in v Carigradu. Koliko si je Ruski car prizadjal, da bi ostal veren sam sebi, svojemu čuvstvu, svojim idejam, resnični in kristjanski civilizaciji, ki ne tirja krvavih vojsk, ampak mirne sprave — al vse njegovo prizadevanje bilo je zastonj; Angleški „interesi“ in pa Turška surovost so močnejši, kakor miroljubje Ruskega cara. Ko so se v Londonu prepirali o protokolu in se pulili za vsako njegovo besedico, nevoljno je vsak Rus odprl svoj zapisnik in premišljeval vse to, kar so Evropski diplomati govorili in pisali z začetka Hercegovinskega ustanka do poslednjih poročil o Londonskem protokolu, in z bitko ironijo si je mislil: nu, Turško-slovansko prašanje bodo zdaj zdaj pokopali na nekoliko let; dveletni krvavi Slovanski boj s Turškimi barbari je prinesel kristijanom bitko povišanje s Turškega kola na Londonski protokol. Al previdnost Božja je delo drugače zasukala. Perfidni Albion, kakoršen je vselej bil, kakoršnega se je kazal, ko je podpisaval Andrašijev projekt, ko edini ni hotel podpisati Berolinskega memoranduma, ko se je v Carigradu na videz udeleževal s poslanci drugih držav konferencije, za njihovim hrbtom pa perfidno zaverjal Turka, da konferencija je le komedija bila; prav tacega se je pokazal pri podpisovanju Londonskega protokola. S protokolom se Evropejske vlade obračajo do Turčije ter tirjajo, naj spolni reforme, ktere je konferencija spoznala za potrebne; verolomni Albion pa, podpisavši tak protokol, hiti dementirat svoj podpis z deklaracijo, da protokol ne bo imel veljave, ako se ne doseže njegov cilj, to je, če Rusija s Turčijo ne položí orožja z rok! Ali ni Londonski kabinet podoben harlekinu, ki zijalastemu ljudstvu kaže kako reč, na primer, pomorančo v roci: „Sehen sie, meine Herrschaften, pomoranča, eins, zwei, drei“ — nič ni v roki, pomoranče nikjer ni! Dokazal je verolomni Albion resničnost besedi nemškega poeta, da tudi v neumnosti je metoda. S svojo neumnostjo, da zavoljo Angleških „interesov“ bi se morali odreči od človeških pravic Slovani Balkanskega polotoka in ostati pod Turškim jarmom, je primoral Ruskega cara, odreči se daljšim besednim preprirom in stopiti na delo. Včeraj se je odpeljal car s carevičem naslednikom in generalom Ignatjevim k armadi v Kišenjov. Po vse je tedaj gotovo, da bode boj. Jutri ima Ruski poverjenik v Carigradu vojsko napovedati in potem se odpraviti čez Odeso domov; tedaj predno prejmete to pismo, je Ruska armada že prestopila reko Prut. Zdaj tedaj je vprašanje: kakošni bodo nasledki vojske? in kakošna bo vojska sama? Tukaj je dvojno mnenje: eni mislijo, da Bosno in Hercegovino bo vzela Avstrija, — Nikšič, Podgorico in Špico vzame Črnogora, Rusija pa bo vzela za-se v Aziji Batum, ob Donavi

*) Hvala lepa! Prosimo nadaljevanja.

tisti košček Besarabije, katerega je odstopila pred 20 leti, iz Bolgarije pa bo naredila samostojno kraljestvo. Drugi pa mislijo, da vojska bo segla bolj široko: na eni strani bodo Anglija, Francija in Italija s Turčijo; na drugi strani pa Rusija, Avstrija in Nemčija. Tudi je nekaj znamenj, da z le temi se bo zvezala Severna Amerika. Če se spolni to poslednje mnenje, tedaj, če Bog dá in sreča junaska, Anglija bo drago plačala svojo neumnost. Te dni so Moskovske „Vedomosti“ pretehtovale današnji položaj in prišle so k sledečemu sklepu: „Komedijski nastupok prihodit k koncu, načinajetse serjoznoje dejstviye; vskore pred vrugi našimi (Angleži) predstanet Rossija v svojej čistote i sile, kakova ona jest i kakoju Bog prizijvajat jejó k dejstviyu“. Pred nekaj tedni je bil izdan ukaz, da koncesije na zidanje novih železnih cest se bodo dajale samo takim kompanijam, ki se bodo zavezale ves potrební materijal, mašine, vagone in druge reči pokupavati v Ruskih fabrikah. — V Kronštatu so začeli delati novo železno ladijo (bronenosec), ki bo še večja, kakor znani Angleški velikan. — Včeraj je počil glas, da Ruska vlada bo napravila domače posojilo s 500 milijoni rubljev proti šest odstotkom, ne pri bogatih bankirjih, ampak pri narodu, in to zarad ekonomije, da vsi obresti ostanejo domá; od neruskih državljanov podpisavanje ne bo se prejemale. Ta novica je naredila veliko veselja zato, ker po takem bode mogoče tudi mali kapital naložiti varno in koristno.

V Gorici 29. aprila. — Imenitna je naša — recte baron Czörnig-ova — Nizza, ali še še imenitniša je bila stara Gorica. In jez, ki sem „laudator temporis acti“, trdim, da v stari Gorici je bilo vse bolje. Kaj ne? Kako so romali nekda naša meščani vse 3 velikonočne praznike — vsak dan kam drugam jést — „gubanice“, namreč, 1. praznik v Št. Peter, 2. praznik v Solkan, in 3. praznik v Št. Andrež — oziroma na Rójice!? Naš sladopek Jos. Jeran — stara firma — je pridobil letos staroslavnim velikonočnim Goriškim gubanicam in pincam novo slavo s tem, da jih je poklonil presv. cesarju. Nj. veličanstvo je darilcu te dni poslalo naprsno iglo. — Naš prejšnji deželni glavar, g. Fr. grof Coronini, je prepustil vse dnine (69 gold.), ki bi jih bil imel potegniti kot poslanec za letošnjo sejo deželnega zbora, ubogim Goriškega mesta. — Stranišča se že trebijo po pnevmatičnem sistemu, pa ne še vsa. S 1. majem bo to obligatorno. Dotične priprave in naprave društva Covacig & Comp. so prav čedne. Več o tem jako praktičnem predmetu o drugi priliki. *)

Iz Danj v polit. okraji Kočevskem. — 25. sušca smo imeli novo volitev županstva, pri kateri so bili izvoljeni: Anton Zobec, posestnik v Danah za župana, Franc Pahule, posestnik iz Rukavce, in pa Tomaž Kljun, posestnik iz Sajovc, za svetovalca.

Iz Lok 25. sušca. — Pri današnji novi volitvi županstva so bili izvoljeni: Matija Pančur, posestnik v Potoku, za župana, Matija Resnik, posestnik iz Lok in pa Janez Brlič iz Lasenovega, za svetovalca.

Iz Ljubljane. — Vojska s Turkom je potisnila vse druge dogodbe v kot. Cesar je želel vsak, komur srce človeško v prših bije, da se zgodi, zgodilo se je na sv. Jurija dan, — Rusija je vojsko začela s Turškimi barbari, o katerih tudi naše narodne pesmi vedó veliko grozovitosti pripovedovati. Ni tedaj čuda, da vroče simpatije Slovencev spremljajo Rusko armado na njenih potih, vsaj bije sveti boj za človečanstvo, kristijanstvo in slovanstvo. Da tudi Avstrija

dela vojne priprave, to se je kazalo že davno pred našimi očmi, čeravno se še danes gotovo ne vé, kaj da namerava. Iz smodnišnice (pulvernice) Kamniške je smodnika nakupičenega v magazinih na Ljubljanskem polji; fužini v Dvoru in Gradacu delate že celo leto strelivo; že davno je došel ukaz, da se v šolskih prostorih, če bo treba, vkvartirajo vojaki; hišnim posestnikom je čez navadno vkvartiranje napovedana čveterna oblega, magistrat ima nakupiti 4000 centov sena itd., kajti 40.000 vojakov utegne priti v Ljubljano in okolico njeno. Da bode po takem tudi nas zadelo mnogo težav, ki jih bližina bojišča za seboj ima, o tem ni dvombe; al rad bo vsak žrtvoval, kar more, da le bode izid vojske srečen in Turek se umakne iz Evrope, kjer je silovito si podjarmil lepo slovansko in kristijansko zemljo.

— (C. k. deželna komisija za konjerejo) je od posestnika Jan. Fajdige v Sodražici kupila lepega 3½ let starega žebca za 700 gold., ki bode na žebčarski štaciji v Ribnici živinorejcem za rabo.

— (Deželni odbor) je v seji 28. aprila pritrnil predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov, da se služba nadučitelja v Št. Vidu pri Zatičini podeli Jožefu Korbanu, sedanjemu učitelju v Vodica, — služba nadučitelja v Kostanjevici pa Leop. Abramcu, sedanjemu učitelju v Nemški Loki. — Deželni odbor je sklenil vsled zadnjih slabih letin stradajočim v občini Raka nakloniti do 1000 gold. podpore iz deželnega zaklada.

— (K shodu katoliškemu na Dunaj) so se podali gospodje Karol Klun, dekan Skubic, dr. Gogala, dr. Jarc in drugi.

— (Velika beseda) v soboto na korist ubogim učencem tukajšnje gimnazije in realke v deželnem gledališči izvršila se je na vsako stran hvale vredno. Vse pevske in glasbene produkcije kakor tudi deklamacija bile so z velikim aplavzom sprejete, učencem tako kakor njihovima učiteljema gosp. A. Försterju in pa J. Gerstnerju na čast. Ker je bilo gledališče v vseh prostorih čez in čez polno, je bil tudi dohodek te milodarne „besede“ zdaten in tako njen namen veselo dosežen.

— (Zabava na korist Vičanom), ki jo je sinoči v čitalnici napravil „Sokol“, je zbrala posebno veliko občinstva, dohodek pogorelcem utegne tedaj zdaten biti.

— (Smešna epizoda iz deželnega zbora.) Deželni uradniki so zopet letos — vsaj prositi nikomur ni zabranjeno — vložili peticijo deželnemu zboru za povečanje plače po meri cesarskih uradnikov. Zbor ni vslušal te peticije, ker deželni zaklad polnijo le davkove priklade, katere so že tako prevelike. Al vitez Vesteneck, ker v noben odsek voljen, je dolg čas prodajal celih 14 dni, je pri tej priliki, kakor se sliši, si s pritrjenjem svoje stranke izmislil predlog za novo organizacijo deželnih služeb, da se prikupi uradnikom. Al tudi ta predlog je národna večina v zboru zavrgla. Vendar je, čeravno petenti niso zboljšane plače dobili, Vesteneckov predlog mehka srca treh posebno lačnih uradnikov — D. H. O. — tako ganil, da so Vestenecku napisali zahvalnico, nabrali za-njo še 12 podpisov enakomislečih tovarišev in jo preteklo nedeljo v veliki gali z visocimi štulami osebno nesli svojemu pokrovitelju v Litijo, od kodar se nam poroča sledeče: Adresat je Ljubljanske softe jako milostljivo sprejel, a se sam začudil, kako da mu prinesó drago ceneno adresno za to, da niso nič dobili. „Kar danes še ni — so mu po teh besedah nekoliko osramoteni softe odgovorili — utegne pa kmalu biti, vsaj ste prepotentni národni večini v zboru v obraz povedali, da jej že mrtvaški zvon zvoni; potem pa pridete Vi na

*) Prosimo, ker bode tudi nam Ljubljančanom v poduk.

čelo deželnim uradom in naše zdaj revne službe bodo na korist deželi mastneje. Alah je velik, in Vi ste njegov prerok!" — S temi besedami se je poslovila lačna trójica in se vrnila v Ljubljano, kjer pa jo je, kakor „Tagblatt“ pripoveduje, morala na kolodvoru policija pod svoje krilo vzeti, da se jej ni zgodilo, kar se je nedavno v Trstu pripetilo magjarskim softam, ki so Kerim-paši nesli sabljo. Ali je res kdo, kakor „Tagblatt“ pravi, na kolodvoru nameraval demonstracijo softam, ne vemo; to pa slišimo, da ne le veljavniši deželni uradniki so nevoljni o takem strankarskem postopanju, ki bi ga ces. vlada med svojimi uradniki nikakor ne trpela, ampak da tudi drugim ljudem se gnjusi ta škandal.

— (Veseličen železničen vlak) se v nedeljo zjutraj ob 8. uri odpelje iz Ljubljane v Lesce, zvečer pa zopet pride nazaj v Ljubljano.

Interpelacija do sl. mestnega magistrata.

Napoveduje se nam, da vsled homatij Turških utegne vsak tukajšnji hišni gospodar dobiti štirikrat več o vkvartiranje vojakov memo navadnega. To je silna nadloga večemu delu hišnikov, ki ne vedó, kam bi djali toliko vojakov, pa tudi je mogoče, da toliko pohišno nastanovanje utegne za zdravja voljo nevarno biti.

Če pogledamo v „sporočilo o 3letnem oskrbovanju mestnih opravil v Ljubljani od leta 1864. do maja leta 1867.“, to je takrat, ko je pod županom dr. Costovim národna večina oskrbovala mestne zadeve, beremo na 10. strani to le:

Nastanovanje — Bequartirung:

„Vojskine zadeve leta 1866. so naložile mestu večo težo nastanovanja, katera se je pa po skrbi mestnega zbora brez posebnih težav za hišne posestnike poravnala. Skupaj je bilo leta 1866. v Ljubljani nastanovljenih: generalov in štabnih častnikov 259, nadčastnikov 5067, prostakov 416.940, zraven še konj 34.278. Za nastanovanje prostakov so se sezidale posebne barake, v katerih je bilo čez 139.000 mož in 7000 kónj vkvartiranih, in kateri so po previdni skrbi mestni kasi le 3750 gold. stroškov prizadele.“

Gledé na to vredbo leta 1866., katere se hvaležno še prav dobro spominjamo, vprašamo sl. mestni magistrat: ali ga ni volja, po izgledu županstva l. 1866. nemudoma vse, kar treba, učiniti, da se breme tudi v zdravstvenem oziru nevarnega hišnega vkvartiranja vojakov meščanom tem bolj olajša, ker tudi vojaki so raji med seboj, kakor pa raztreseni po različnih kotih?

Več hišnih posestnikov.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Veliki shod katoličanov na Dunaji obrača veliko pozornost na-se. Zbralo se je čez 3000 deležnikov, med njimi 10 škofov, iz različnih dežel Avstrije; navdušeni telegrami iz vseh krajev našega cesarstva, Nemčije, Italije, Francije, od duhovščine Kranjske, knezoškofa Krškega itd. pozdravljajo zbor, kateremu predsednik je izvoljen grof Egbert Belkredi.

— Sklepi shoda Avstrijskih škofov držijo se še tajno.

— V zbornici poslancev je bil po nasvetu dr. Herbstovem izvoljen odbor s 45 udi, kateremu so se v pretresanje in poročanje izročili dozdej zbornici izročeni načrti in vsi prihodnji vladni načrti, ki zadevajo novo pogodbo z Ogersko.

— Giskra in njegovi Turkom prijazni tovariši so postavili interpelacijo do vlade: ali ona vé in odobrava politiko ministerstva vnanjih oprav o Turških zadevah in če jo odobrava, kakošen cilj in konec ima ta politika? — Odgovora Turčini niso še dobili.

Hrvasko. — Nadvojvoda Albrecht potuje po različnih krajih naše dežele; 9. dne t. m. pride v Zagreb, gre potem v Sisek, Petrinjo, Karlovec in 13. dne t. m. pride na Reko.

Ogersko. — V zboru Ogerskem je poslanec Chorrin, zastopnik „neodvisne liberalne stranke“, stavi vprašanje, kateremu jedro je zagrizeno sovraštvo d. Rusije. To zopet kaže kolosalen šovinizem Magjarski ki po sili Avstrijo hoče tirati v razpad. — V Pešti je zdaj velika glorijska, Turški „softe“ so namreč prišli obiskat svoje Magjarske pobratime. Na potu so bili po vseh mestih navdušeno sprejemani od Magjarov; kako so jih sprejemali drugi, o tem telegrami nič ne poročajo. Črnajevo je naša policija s Prage pregnala, s Turškimi „softi“ pa smejo Magjari slobodno demonstrirati.

Angleško. — Vladni časniki razglašajo kraljično proklamacijo, po kateri Anglija o Rusko-turškem boju ostane popolnem neutralna.

Z Rusko-turškega bojišča. — Po povelji svojega cara se je vsa Ruska armada jela pomikati proti Turški meji ter zasedla najvažnejše trdnjave, kakor: Galac, Brailo in Izmail. Glavni prestop Donave ima biti ob Dobruži nekje; Turki še tega sami prav ne vedó, zato so popustili svoj stan krog Vidina in pomaknili se naglo proti Dobruži. — Srbi se zopet na noge spravljajo, Rumunija je napovedala že vojsko Turku, in to je zelo važno. O večih bitvah ni bilo še slišati, le prve straže Turkov in Rusov so se sprijele. — Črnogorski junaki so tudi že zgrabili Turke pri Nevesinji, a ti so se jim umaknili po kratkem boju. — V Bosni in Hercegovini Turki sklicujejo v orožje vse mohamedance od 16. do 60. leta. — Poveljnik armade Ruske, véliki knez Nikolaj, je izdal svojim četam razglas, v katerem povdarja, da Rusija se ne bojuje za to, da bi kaj zemlje si pridobila, ampak le iz tega namena, da osvobodi krščanske trpine neprenesljivega Turškega jarma. Enako se glasi proklamacija Črnogorskega kneza, ki je te dni dobil od Ruskega cara križ sv. Jurja. — Grška se tudi pripravlja za vojsko ter pomika svojo vojno proti mejam. — Angleži so poslali več vojnih ladij pred Carigrad, domá pa razglasili, da hočejo biti neutralni, najbrž zato, da bi si Amerikancev ne spravili na glavo, kateri so jim hudo za petami. Poroča se celó, da je pet oklepni Angleških ladij prijadralo do Krfa. — Med tem, ko se vse to godí, se Avstrija menda še naprej ziblje v zavesti varnosti. Da bi je le zopet ne prehiteli dogodbe časa!

Kursi na Dunaji 28. aprila.

Unirani državni dolg 57 fl. 70 kr. Ažijo srebra 113 fl. 20 kr.
Narodno posojilo 62 fl. 90 kr. Napolondori 10 fl. 38 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 28. aprila 1877.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 10 fl. 70. — banaška 12 fl. 94. — turšice 6 fl. — soršice 7 fl. 77. — rži 6 fl. 90. — ječmena 4 fl. 90. — prosa 4 fl. 70. — ajde 6 fl. 10. — ovsa 3 fl. 4. — Krompir 5 fl. 53 kr. 100 kilogramov.